

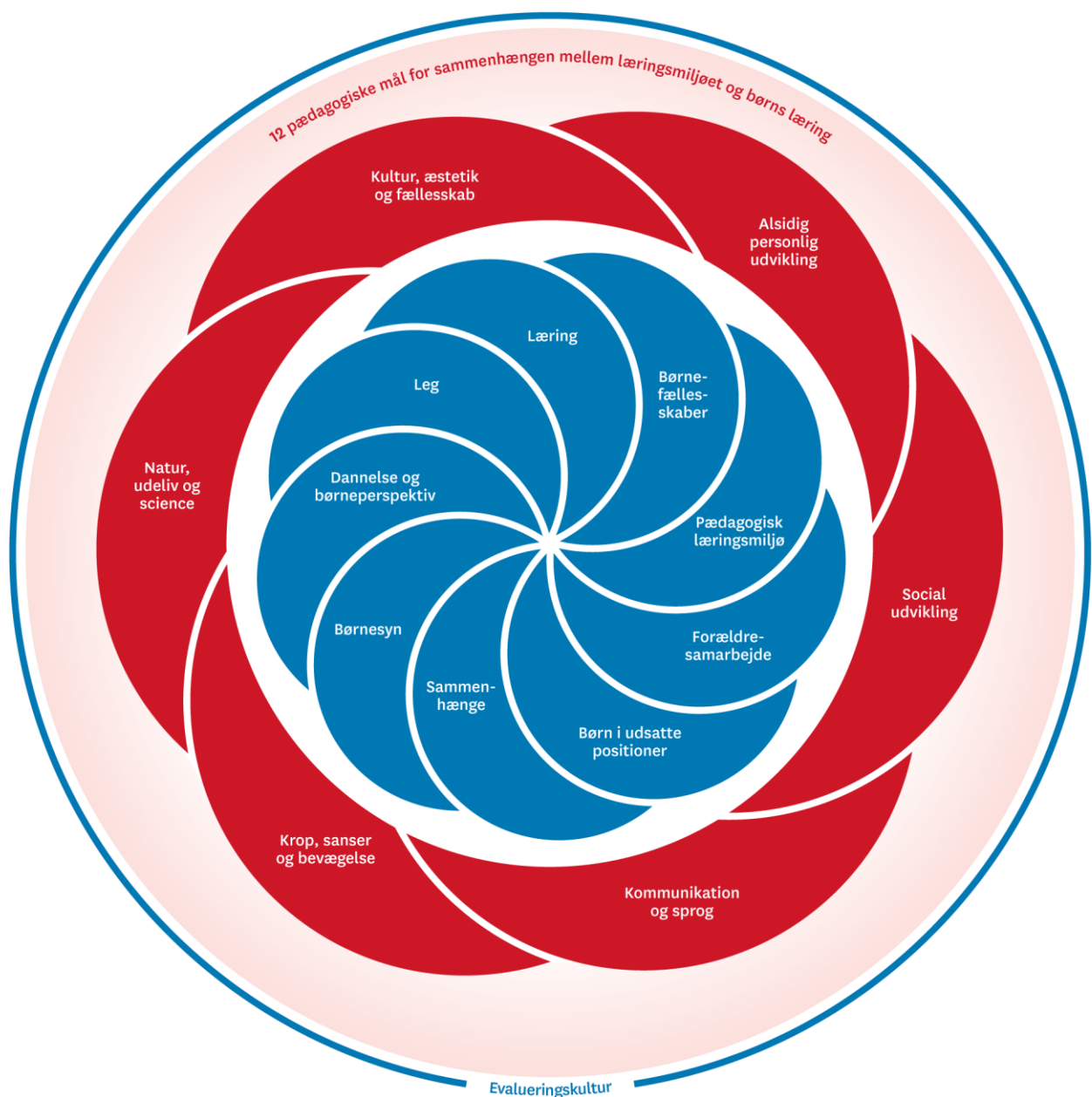
Pædagogisk læreplan for Børnehaven Jordkloden 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Hvem er vi?

Børnehaven Jordkloden

Profil

Vi er en selvejende institution med 32 skønne og energiske børnehavebørn. Institutionen er kendt for at have et tæt og tillidsfuldt forældresamarbejde og et udviklende børnemiljø, hvor der i allerhøjeste grad er fokus på børnenes trivsel og på at skabe en tryk og rar hverdag, hver eneste dag.

Jordkloden er en børnehave med mange traditioner og fester med en fast struktur i dagligdagen og med perioder med temaarbejde. Fx den årlige cirkusforestilling, hvor alle bidrager på hver deres måde. Vi har ikke stueopdeling, men deler os i mindre grupper i løbet af dagen.

Kulturen er kendetegnet ved, at alle tager et stort ejerskab, både ansatte og forældre. Børnene er også medskabere af det liv, vi sammen lever i børnehaven. Det kræver en indsats af den enkelte. Alle er en del af fællesskabet - alle har mulighed for at bidrage med noget, og alle er værdifulde i kraft af den, de er.

Vi er en del af det selvejende netværk NBS1 bestående af 12 institutioner. Ud over Jordkloden består netværket af Den gule prik, Dosseringens Vuggestue, Betlehems Menigheds Børnehave, Blågårdens Børnehus, Askovfondens Børnehus, Pigeklubben, Skjold-Læssøegården, Guldberg-Hudegården, Marthahjemmet, Sct. Johannesgården og Linden.

Leder: Kirstine Bagger Rødvig

Adresse: Tibirkegade 19. st. tv. 2200 København N

Tlf: 22547811

E-mail: 35471@buf.kk.dk

Hjemmeside: www.jordkloden.kk.dk

EAN: 5798 0096 91460

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Til frokost spiser vi i familiegupperne, og her skiftes vi til at fortælle og lytte, så alle oplever at blive hørt. De voksne understøtter det enkelte barns fortælling, og alle oplever på den måde, at det, de har på hjertet, har værdi.

Vi arbejder aktivt på at skabe grobund for gode børnefællesskaber. Familiegupperne og legegrupperne er små rum i dagligdagen, hvor børnene leger sammen på tværs af alder, køn, etnicitet, social baggrund. Legene er faciliteret af kompetente voksne, der bruger deres faglighed til at understøtte legen og alle børns mulighed for aktiv deltagelse.

Vi har i 2017 og 2018 haft fokus på at udvikle gode legemiljøer. Vi har blandt andet skabt mere tid til uforstyrrede lege og droppet en eftermiddagssamling, for at give mere tid til legen i hverdagen. Vi har dagligt aldersopdelte morgensamlinger og en kort samling med højtlesning, rim og remser hver dag inden frokost. Vi har arbejdet på at finde en fin balance mellem børneinitierede lege og voksenstyrede aktiviteter.

Vi har indrettet tematiserede legezoner og lavet flere små rum, så børnene selv kan organisere sig i mindre grupper. Personalegruppen har sammen læst bogen "Kom ind i legen" og efterfølgende arbejdet på at være mere deltagende i børnenes lege. Vi har igen i 2018 arbejdet med inklusionsbegrebet og undersøgt og afprøvet, hvordan vi i højere grad kan understøtte, at også børn i udsatte positioner kommer med i legene. Når vi planlægger ugens aktiviteter, laver legegrupper og planlægger morgensamlingen, er fokus på at skabe et inkluderende fællesskab, hvor alle kan lykkes uden særlige forudsætninger.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Forældre beskriver, at Jordklodens praksis er særlig, fordi vi i meget høj grad ser det enkelte barn og laver individuelle aftaler efter behov. Vi lytter til børnene og tager deres udsagn alvorligt. Det betyder ikke, at børnene ikke udfordres, eller at der ikke er rammer eller regler. Det betyder, at vi arbejder pædagogisk på at skabe det bedst mulige grundlag for, at alle kan være med, når vi leger, spiser sammen, tager på tur mv.

Børn vil altid samarbejde, og ingen melder sig frivilligt ud af fællesskabet. Vi har meget erfaring med at arbejde inkluderende og har løbende haft støttepædagoger, psykologer, sundhedspleje, motorikvejleder, talehørrelærer mfl. i huset, og dette tværfaglige samarbejde har sat spor i praksis.

Vores målsætning for hverdagen er at skabe et inkluderende fællesskab, hvor alle børn oplever at blive udfordret og at kunne lykkes. Dette er ikke simpelt, men hårdt arbejde i en presset tid med dårlige normeringer og snævre budgetter. Vi bruger vores menneskelighed, faglighed og vores bedste samarbejdsevner for at være de gode rollemodeller, vi har potentialet for at være.

Der er masser af succeshistorier hver dag, og dem samler vi på, og vi italesætter dem for børn og forældre, så den gode udvikling bliver synlig. F.eks. når vi laver børneinterviews og kan konstatere, at alle børn oplever at have venner at lege med i børnehaven. Så ved vi, at vi er lykkedes med det relations-arbejde, vi har knoklet på i ugevis.

Læringsmiljø handler om at se barnets behov og handle på det. Som for eksempel når vi alle går ned i gården og leger efter frokost, når der skal ryddes op og afvikles pauser. Så er det med undtagelse af de børn, der har brug for at vente med at gå i garderoben eller på toilettet, indtil der er helt fred og ro. Med undtagelse af de børn, der skal sove eller slappe af til en lydhistorie. Med undtagelse af de børn, der har brug for at lege alene inde med en ny ven uden forstyrrelser.

Når vi spiser frokost, så bliver vi siddende og venter på hinanden og snakker sammen, indtil alle er færdige med at spise. Med undtagelse af dem, der ikke kan sidde stille længere og derfor må gå tidligere fra bordet og sætte sig med en bog eller ligge på en madras under et tæppe.

Når vi har planlagt en tur, og alle skal med, så er der måske også nogen, der ikke vil med på tur og derfor får lov til at blive hjemme alligevel. Måske vil de med næste gang. Måske hjælper det med en bedre forbedelse inden turen. Måske skal forældrene gå med første gang, selv om forældrene normalt ikke bliver i børnehaven.

Et andet praksiseksempel er, når et barn ikke vil stoppe legen og rydde op inden frokost, selv om alle andre er gået for længst. Så er det okay at få et par minutter mere til at lege færdig. Eller en hjælpende hånd til oprydningen.

Vi skal alle sammen øve os i at sætte egne behov til side og deltage i fællesskabet, men vi bliver nødt til at starte med ét skridt ad gangen. Pædagogerne kender børnene og sætter kontinuerligt nye mål op for dem, så alle oplever at blive udfordret og samtidigt lykkes.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Det er primærpædagogens ansvar løbende at samtale med barnets forældre. Det kan være samtaler ved aflevering og afhentning, men det kan også være telefonsamtaler, sms'er, mails og aftalte møder. Forældrene i Jordkloden er generelt gode til selv at henvende sig til primærpædagogen for at høre om barnets dag, men når dette ikke er tilfældet, er pædagogen opsøgende. Den tese, vi arbejder ud fra, er, at vi ikke kan flytte et barn et nyt sted hen uden et samarbejde med familien. Forældrene har en meget stor viden om børnehavelivet, som vi ikke nødvendigvis hører om, med mindre forældrene fortæller, hvad barnet siger hjemme om vennerne mv.

F.eks. når vi holder forældresamtaler, så spørger vi forældrene, hvad barnet fortæller hjemme. Når vi fortæller, hvem vi ser barnet lege med, så spørger vi samtidigt forældrene, hvilke børn og voksne barnet fortæller om hjemme. Vi er på den måde opmærksomme på at vidensdele begge veje.

F.eks. når vi planlægger en forældresamtale, så har vi ikke en fast skabelon at køre efter. Vi tager udgangspunkt i, hvilket barn vi skal tale om, og hvilke forældre vi skal mødes med. Vi vælger nogle få fokuspunkter ud, og vi sætter tid af til også at kunne lytte til, hvad forældrene ønsker at tale om. Vi holder ikke lige lange møder med alle, men vurderer rammen ud fra de aktuelle behov. Vi afslutter alle samtaler med at bede forældrene vende tilbage, hvis der er behov for at uddybe, samle op mv. Vi holder heller ikke lige mange samtaler med alle forældre, men vi holder alle de samtaler, vi bør, for at kunne have et tæt samarbejde omkring hvert enkelt barn

F.eks. når vi inviterer til fælles forældremøder, så kan forældrene skrive emner på til dagsordenen, som de vil høre personalet fortælle om, eller emner som skal drøftes fælles.

F.eks. når vi på forældremøder tager et emne som op - det kan være at blive selvhjulpne, konflikthåndtering mv, så fortæller vi om, hvad vi gør i praksis, og vi kommer med forslag til, hvordan forældrene kan støtte op om barnets læring hjemme. Forældrene får ikke lektier for, men vi inviterer til dialog og deler vores faglige viden og vores erfaringer fra hverdagen.

F.eks. afholder vi hvert år flere traditionsrige arrangementer, hvor familierne for en stund er med i børnehaven. Den legendariske cirkusfest, et julearrangement, to årlige forældremøder, en til to arbejdsdage i

week-ender for børn og forældre. Der ud over er forældre og bedsteforældre altid velkomne til at invitere sig selv med i børnehaven en dag.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det er vores mål, at alle børn lykkes og oplever succes i dagligdagen. Derfor bruger vi tid på at lære det enkelte barn og den enkelte familie rigtig godt at kende. Vi bruger forældrenes og evt. søskendes navne, navnet på yndlingsbamsen, og vi ved, hvad de laver i week-ender og ferier. Ligesom vi fortæller om os selv og vores verden. Vi bruger vores faglighed, menneskelighed, empati og nysgerrighed til at skabe et godt fundament for en tillidsfuld relation, så alle børn har en primærvoksen, der har et særligt øje for dem og kendskab til barnet og dennes familie.

Vores familiegrupper gør, at børnene samt deres forældre har et tilhørsforhold til en bestemt gruppe samt voksen og dermed en tryghed i børnehavelivet.

Vi har legegrupper, hvor de voksne sammensætter, hvilke børn der skal lege sammen i mindre grupper, og de hjælper dem i gang. De voksne faciliterer legen for at støtte børnenes udvikling af legekompeterencer og forhandling af roller. De voksne introducerer nye og alsidige lege. Dette hjælper bl.a. de børn, der er i periferien af fællesskabet ved, at vi har lagt en ramme for, hvad der skal ske, og hvem man skal være sammen med.

For at skabe genkendelighed og overskuelighed har vi indrettet tematiserede legezoner – dvs. at vi har faste områder med det samme legetøj, og dette er visualiseret med billeder. I 2019 arbejder vi videre med at udvikle vores indretning og vores legezoner. Legezonerne er med til at understøtte børnenes fordybelse i og overblik over legen. Særligt børn i udsatte positioner har gavn af den tryghed, det giver at vide, præcist hvor man kan lege og med hvad.

I 2019 har vi fået tildelt sociale normeringer. Herpå har det uddannede pædagogiske personale planlagt forløb for de børn, der scorede gul (ingen scorede rød) i den seneste trivselsvurdering – det kan også være for børn, der har brug for en mere målrettet indsats ift. f.eks. sociale relationer. Et eksempel på et sådant forløb kunne være at gå fra 1 voksen med 4 børn med fokus på at støtte børnene hver især på at turde prøve nye ting, de ikke troede, de turde/kunne: f.eks. tog børnene fodbad i kaffegrums.

Desuden arbejder vi med ”Fri for Mobberi”-materialet – se under Sammenhæng til børnehaveklassen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.

Vi har et kontinuerligt og udviklende samarbejde med andre dagtilbud, fritidstilbud og en skole i vores nærmiljø. Det kaldes en stærk samarbejdsgruppe omkring Guldberg Skole, og formålet er et systematisk og værdiskabende samarbejde, hvor vi understøtter det enkelte barns overgang fra, i vores tilfælde, børnehave til fritidshjem, SFO og skole. De børn, der går i Jordkloden bor ikke alle i lokalområdet. Meget få børn bor i Guldberg Skoles distrikt og en del børn, ca. 25 %, kommer fra andre områder end Nørrebro. Sidste år skulle de 12 skolebørn starte på 8 forskellige skoler.

Fra august til december laver vi dagligt særlige aktiviteter for de ældste børn i børnehaven. Det vil sige de børn, der er 5 eller 6 år, eller som bliver 5 år inden nytår. Vi kalder det ikke skolegruppen, da det ikke er alle børn, der nødvendigvis starter i skolen. Vi kalder gruppen for storegruppen. Fra januar til maj fortsætter gruppen med de børn, der skal i skole, og gruppen ændrer nu navn til skolegruppen, og vi ”leger skole”, hvilket er meget populært hos børnene.

Vi arbejder ud fra et årshjul, vi har lavet i Stærkt Samarbejde omkring Guldberg Skole, og Jordklodens leder går kontinuerligt til møder i gruppen.

Fra august til april arbejder vi med ”Fri for mobberi – materialet”, og vi arbejder med de 4 TROM- værdier: Tillid, respekt, omsorg og mod. Personalet har været på kursus i brugen af materialet, men tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og i de kompetencer og udfordringer, der kendetegner gruppen.

Når vi sender vidensoverdragelses-dokumentet til SFO, fritidshjem og skole, så vedhæfter vi en beskrivelse af skolegruppens læringsmiljø og tegn på læring i børnegruppen. Det er fortsat leg og børnenes interesser, der er udgangspunktet for aktiviteterne i store- og skolegruppen.

Skolegruppen er på besøg både på skolen og på fritidshjemmet i løbet af foråret, ligesom en pædagog fra skolegruppen er i praktik en formiddag i en 0. klasse på Guldberg Skole og en eftermiddag med den samme klasse videre på fritidshjem.

Vi samarbejder med børnenes forældre omkring at udfylde et overdragelsesdokument. Dette arbejde påbegyndes i september og afsluttes i februar. Efter behov laves der i fællesskab fokuserede handleplaner, hvis der skal iværksættes særlige tiltag for at forberede barnet på skolestarten. I efteråret afholdes der 5 års samtaler med alle forældre til 5 årige børn. Hvis der er tale om børn, der har fået lov til at blive et ekstra år i børnehave, så afholdes der løbende statusmøder med forældrene og primærpædagogen, hvor der ses på den pågældende skriftlige handleplan udarbejdet i samarbejde med forældrene.

I september afholdes der fælles forældremøde, hvor forældrene får information om samarbejdet med fritidshjem og skoler. Vi fortæller her forældrene, hvordan de bedst hjælper deres barn til at forberede sig til skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Jordkloden ligger midt i hjertet af Nørrebro, tæt på Nørrebros Runddel og Guldbergsgade, hvor Byoasen ligger. I Byoasen har vi vores egen kolonihave, men vi bruger også Orangeriet og besøger dyrene. Vi er gode venner med Trine, der er naturvejleder, og vi bliver ofte inviteret til arrangementer, og ellers inviterer vi os selv. F.eks. til æble- og tulipan-festival. Vi booker bålpladsen og laver bålmad. Noget af det bedste er dog, når Trine tager den lille mælkesnog ud af terrariet, så børnene kan få lov at røre og endda holde den lille slange. I Orangeriet har vi også fået lov at fodre fuglene, og når vi klipper vores bøgehæk i kolonihaven, så bliver gederne ellevilde, for de elsker de friske bøgeblade.

Vores kolonihave er indrettet til naturoplevelser, sanseoplevelser og udforskning. Den er fuld af vilde planter og dyr/insekter, og vi gør, hvad vi kan med blomster, vand og insekthoteller for at give insekterne bedre leveforhold. Inde i vores kolonihavehus har Trine indrettet en fugleudstilling, og den har Jordklodens børn også meget glæde af.

Vi går ugentligt på ture rundt omkring til de mange forskellige legepladser i byen. Vi har ikke råd til buskort eller teaterbilletter, men vi er så heldige, at der ofte er gratis koncerter, teater, danseworkshops, kreative workshops mv. på bibliotekerne og i Osramhuset og i vinterferien i Vinterpladset på Blågårdsplads. Vi har også været faste gæster på Meyers madfestival. I vinterhalvåret, går vi i biografen i Empire og ser små børnefilm. Vi bruger Åbent dagtilbud til at finde arrangementerne, men ellers er Dorthe fra biblioteket også flink til at skrive, når der er et godt tilbud.

Derudover så er vi lejere i KAB, hvilket betyder, at vi skal holde os rigtig gode venner med de andre beboerne og viceværterne. Vi er kede af, at vi ikke har vores egen legeplads, og at vi skal tage så meget hensyn til de utroligt mange regler nede i gården. Men når det er sagt, så lærer vi noget om at vise hensyn, og vi mødes dagligt med de andre beboere i opgangen og i gården. De to viceværter er venlige og bruger ofte tid på at snakke med os, når vi er ude. Vi har købt små børnekoste, så vi også kan hjælpe med at feje i gården.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børneinterviews er den metode, vi igennem de seneste år har brugt kontinuerligt for at få et indblik i børnenes perspektiv. Primærpædagogen interviewer børnene i familiegruppen omkring deres venskaber, men også omkring børnemiljøet i en bredere forstand.

Vi benytter et simpelt skema, som vi selv har konstrueret, og der er nogle gennemgående spørgsmål, så vi f.eks. kan sammenligne data over tid for at undersøge en udvikling.

Spørgsmål omkring børnemiljøet kunne f.eks. være: Hvor kan du lide at lege? Hvilket legetøj kan du lide at lege med, når du er i børnehave? Er der nogle voksne, der trøster dig, når du bliver ked af det? Lærmer det nogle gange, hvornår?

Hvis barnet, der bliver interviewet, lige er startet i børnehaven eller endnu ikke har et stort ordforråd, så bruger vi billeder eller går en tur rundt i børnehaven, for at barnet så kan udpege steder eller legetøj.

Børnenes udtalelser er et udtryk for et øjebliksbillede af barnets oplevelse og skal selvfølgelig ikke stå alene. Når vi behandler den indsamlede data, knytter vi den an til den viden, vi ellers har om barnet og børnegruppen. I dagligdagen laver vi mange observationer, og disse danner ligeledes baggrund for vores undersøgelser af børnemiljøet.

Når børnene udtaler sig om deres miljø, så lytter vi nysgerrigt til deres perspektiv og stiller åbne spørgsmål, for at blive endnu klogere på, hvad det præcist er, børnene oplever. F.eks. hvis et barn ikke vil med ud og lege, men blive inde, så undersøger vi baggrunden for dette - mangler der en voksen til at sætte en sjov leg i gang / har barnet brug for at slappe af / har der været en konflikt med en legekammerat?

Ud over de løbende samtaler og børneinterviews, så skal vi lave en børnemiljøvurdering til foråret 2020.

Det æstetiske børnemiljø er præget af, at børnene selv bidrager til at skabe spændende, smukke og behagelige omgivelser, ved f.eks. at udstille billeder, tegninger og forskellige kreationer. F.eks. har børnene mulighed for at gemme de ting, de har bygget i f.eks. Lego eller Plus Plus, så vi kan kigge på det i længere tid, og evt. kan børnene arbejde videre på installationerne. Vi har gennem tiden fået gaver foræret, som en tegning, en krystal, en kaktus, en globus og perleplade kunst. Disse artefakter har betydning og står fremme.

Børnene skal kunne opleve, at det er deres børnehave, og at de har indflydelse på miljøet og indretningen. F.eks. har børnene tegnet deres drømmelegehus, og vi har brugt børnenes idéer i tegningerne af det nye legehus, vi skal have bygget på den ene stue.

Det kreative og fantasien kommer til udtryk i udsmykningen. Vi har flere steder sat billeder op fra de slidte børnebøger, der ikke kunne mere. Det er forældre og børn, der sammen har sat billederne op på arbejdsdage igennem tiden.

Stole, madrasser, skuffer og døre er malet i grønne, blå og lilla nuancer, og disse går igen og skaber sammenhæng og en varm hjemlig stemning. Når vi indretter, tænker vi i kvalitet, æstetik, og at materialerne både skal være behagelige og afstemt til børnehavebørns behov. Vi passer godt på vores ting, for at bruge så få penge som muligt på indkøb af nyt inventar.

Personalet bruger hver morgen og også i løbet af dagen tid på at gøre de forskellige legezoner indbydende for børnene. Det handler både om oprydning og opstilling. Om at mindske kaos og for mange forstyrrelser. Om at lægge et nyt spil frem på bordet, havdyr hen til sørøverskibet, møbler ind i dukkehuset, mad frem på bordet i legekøkkenet. Alt sammen små detaljer som giver børnene en umiddelbar lyst til at lege.

Fordi vi også arbejder ud fra et normkritisk perspektiv, er vi også opmærksomme på ikke at lave kønsstereotype legezoner. Vi blander også legetøjet, så det f.eks. er de små nuttede bamser, der indtager sørøverskibet, eller en pony, der er oppe, og som kører i monstertruck. Når vi køber ind, tænker vi i at bruge alle regnbuens farver og ikke skabe traditionelt kønnede lyserøde og lyseblå rum. Alle rum skal være legitime for alle børn.

Det sker dagligt, at børnene vil bygge en hule et sted og flytter legemaden ind i et nyt rum, og alle disse initiativer, hilser vi velkomne, for børnene har en mening med det, selv om vi voksne ikke altid kan gennemskue dette. Men vi kræver, at børnene selv hjælpes ad med at lægge tingene på plads efter legen. Vi vil i 2019 arbejde på at skabe et børnemiljø, hvor løbende oprydning bliver en naturlig del af børnenes liv. Udover at det bliver et mere æstetisk miljø, så styrker det også børnenes selvhjulpethed, og dette understøtter et godt selvværd.

Det fysiske børnemiljø har udviklet sig meget igennem de sidste år, og vi tilpasser løbende indretningen, så den matcher børnegruppen, og vi søger den nyeste viden omkring miljøets betydning for børns udvikling og trivsel.

Støj har været en gennemgående udfordring, og vi har iværksat mange forskellige tiltag for at skabe et børnemiljø med så minimale støjgener som muligt. F.eks. er vi opdelt i grupper det meste af dagen og lukker dørene mellem rummene. Vi går ud både morgen, formiddag, eftermiddag og sen eftermiddag.

Vi har ikke så meget plads, men vi har været kreative og udnytter stort set hver eneste krog i den lille lejlighed. På seneste tilsyn i 2018 blev vi opmærksomme på, hvordan vi i højere grad kan bruge vores forhave, som et ekstra rum. Forhaven er ikke længere en græsplæne med nogle stauder, men et uderum med legezoner og plads til fordybelse.

Vi har arbejdet med belysningen og forskellige støjdæmpende løsninger.

F.eks. skal der i løbet af det næste år udskiftes lysstofrør og opsættes flere lyskilder i hjørnerne ved de mange nye legezoner.

Vi har ikke vores egen legeplads, men når legepladsen i gården bliver sikkerhedsvurderet, så modtager vi en rapport og følger med i, at eventuelle anmærkninger bliver udrettet.

Det psykiske læringsmiljø handler omkring hvordan vi har det sammen. Hvilke stemninger vi oplever, og om der er voksne, der er nærværende, anerkendende, engagerede og inspirerende.

I vores normkritiske arbejde har vi været meget optaget af, hvilke rollemodeller vi agerer, og hvilke signaler vi sender med vores stemmer og kroppe. Sproget har også været en af vores fokuspunkter i forhold til at skabe et inkluderende, omsorgsfuldt og udviklende sprog.

Vi har igennem flere omgange læst om den anerkendende grundholdning som metode og vision, og vi stræber imod at efterleve denne.

Konflikter er modstridende interesser, og disse opstår, når vi mennesker er sammen. Vi bruger konflikter til at lære noget om os selv og hinanden, og det er pædagogernes opgave at sørge for, at denne læring bliver positiv og konstruktiv. Vores tese er ikke, at konflikter skal undgås, men håndteres bedst muligt. Det kan være svært for det lille børnehavebarn at rumme de store følelser, men det hjælper, når de voksne er engagerede og træder til, når der er behov for dette.

F.eks. så starter vi med at trøste barnet og lade dette falde til ro, før vi undersøger, hvorfor konflikten opstod. Vi lytter nysgerrigt til alle parter, uden at dømme, men vi sætter ord på følelser og oplevelser og anerkender disse. Det er ikke altid vigtigt at sige undskyld. Der er mange måder at komme videre på, og vi skal sikre, at barnet oplever, at dets følelser er legitime og rummes. Når barnet er faldet til ro og er klar til at gå i dialog, kan vi komme med gode idéer til næste gang. Disse handleanvisninger kan f.eks. være, "du kunne sige, jeg har brug for en pause, i stedet for, jeg er ikke din ven mere".

I forhold til konflikter i krav- situationer mellem den voksne og barnet, hvor et barn bliver frustreret, rasende og dermed i affekt, så har det ringe og modsat virkning, hvis den voksne fastholder sit krav. Når den voksne bøjer sig mod barnet, lytter og finder en udvej, så er det lige der, at vi arbejder pædagogisk og udviklende. Dette betyder ikke, at børnene bestemmer, men at vi skal finde ud af, hvad der skal til, før at barnet kan samarbejde.

Vi har arbejdet med begreberne high og low arousal og har fået en viden omkring, hvordan vi kan handle for at undgå situationer, hvor børn kommer i affekt. F.eks. ved at bruge forberedelse, vise empati og forståelse og ved at være omsorgsfulde og tydelige voksne, som børnene kan læne sig op af og stole på.

Hvis vi har stillet et for stort krav, må kravet tilpasses, så barnets oplever at kunne mestre og kunne komme videre.

Hvis et barn er i affekt, har vi også erfaring med, hvordan vi kan hjælpe barnet ud af denne situation ved at udvise ro, tålmodighed og ved selv at bruge low arousal. I sådanne konfliktsituationer skal vi kigge bag ved det krav, vi har stillet og fokusere på, hvilken læringssituation vi medvirker i og se, hvordan vi kan skabe en positiv læring for børnene.

Vi har udformet en decideret politik vedrørende konflikthåndtering i Jordkloden – se nedenstående:

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling

- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Dagligdagen i Jordkloden er både meget struktureret og rutinepræget, men samtidig så er hverdagen også fuld af nye lege, ture, kulturelle oplevelser, temaarbejde og fester. Alt efter børnegruppens og det enkelte barns behov, kan vi tilpasse aktiviteterne, så der enten er færre oplevelser og mere ro på eller flere oplevelser og mere stimuli.

Eksempler på dette kan være, at vi i december måned ikke har faste aktiviteter ud over morgensamling, fordi børnene typisk er meget spændte, kommer senere i seng og derfor er mere trætte end resten af året. Så i den periode prioriteres ro og fordybelse. Et andet eksempel kan være storegruppen, de ældste børn i børnehaven, der efterhånden kender rutinerne ud og ind og derfor har brug for flere udfordringer. De er på flere ture og deltager i flere aktiviteter end det yngre børn.

Om tirsdagen bliver børnene udfordret i f.eks. legegrupperne, hvor de skal prøve at lege med nogen, de ellers ikke plejer at lege med. Dermed opstår der nye situationer, hvor børnene skal forhandle omkring, hvilken leg, der skal leges og roller i legen, og børnene oplever måske at få en ny position.

Om torsdagen har vi bevægelsesaktiviteter, og det kan være Tigertræning, workshops hvor vi leger os igennem grundbevægelserne, yoga mv. Vi leger legene i mindre grupper, så den voksne, der har aktiviteten, kan tilpasse niveauet til deltagerne.

Hvert forår har vi et fem ugers cirkustema, hvor alle børn og voksne leger cirkus sammen. Først bliver børnene præsenteret for cirkus som kulturelt fænomen, og bagefter leger vi os igennem forskellige roller og cirkusdiscipliner i workshops-ugerne. Til sidst laver børnene deres eget cirkusnummer, som vi øver over nogle dage. Når cirkusnummeret skabes kræver det, at børnene bidrager med egne idéer, lytter til de andres idéer, og sammen skal der findes kompromiser og en fælles forståelse. Det hele kulminerer i en meget ejendommelig, fantastisk fantasifuld cirkusforestilling for hele familien. Her bliver alle børn udfordret og oplever sig selv i en ny rolle, og uden tvivl prøver de noget, de ikke vidste, at de kunne eller turde. Vi voksne leger med og går foran, ved siden af og bag ved børnene, så læringsmiljøet er trygt, men også fyldt af nye udfordringer, som kræver mod og tillid. Vi bruger vores kendskab til børnene, og også i denne forbindelse bruger vi børneinterviews til at inddrage børneperspektivet. Både i opstartsfasen og efterfølgende. Vi optager cirkusforestillingen på video, så børnene kan se sig selv optræde og måske få en ny oplevelse af, hvem de også er.

Vi deler hver dag børnene op i mindre grupper, så der er plads til uforstyrret og fordybende leg. Vi voksne er nysgerrige på, hvad børnene i øjeblikket er optaget af og bygger videre på dette. Vi skal udvide deres verden igennem fortællinger, bøger, lydhistorier, film, teater og lege. Det er igennem observationer og samtaler med børnene, at vi får øje på deres interesser, og det kræver, at vi sætter os ned og er til stede og byder os til.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores daglige frokostmåltid er et socialt fællesskab og et pædagogisk læringsmiljø, hvor der i særlig grad er vægt på børnenes sociale udvikling. Vi spiser i de fire familiegrupper, hvor alle børn og voksne har faste pladser. Det skaber en kontinuitet i hverdagen, og særligt for de nye børn i børnehaven er det rart at sidde sammen med sin primærvoksne og de samme børn hver dag. Vi kan se, at det typisk er i familiegruppen, at børnene finder deres første tætte venskaber. Familiegrupperne er sammensat på tværs af alder og køn, da forskellighed er en værdi i sig selv, og noget vi værdsætter.

Vi laver også aktiviteter i familiegrupperne, og vi tager til hjemmefødselsdage, når vi bliver inviteret, hvis det er i gå-afstand fra Tibirkegade. At børnene kommer i hinandens hjem, er af stor værdi for de sociale fællesskaber. Det er en unik mulighed for at lære hinanden i familiegruppen at kende på en ny måde, og det udvider børnenes horisont at se, hvor forskelligt vi bor. Alle børn er stolte og glade for at vise deres hjem frem for børnehavevennerne.

Når vi arrangerer legegrupper og støtter op omkring legeaftaler uden for børnehavetiden, så er det for at skabe grobund for nye venskaber. Det er vores erfaring og vores viden fra pædagogisk forskning, at børn ofte leger med de samme børn og de samme lege, hvis ikke læringsmiljøet lægger op til andet. Med legegrupperne skaber vi nye mulighedsrum for relationsdannelse, og for at det enkelte barn kan opleve sig selv i en ny position.

F.eks. er der børn, der opdager, at det er sjovt at lege pudekamp, og andre der opdager, at det kræver stor tålmodighed at lave en hel perleplade, men at man bliver strålende stolt, når resultatet er færdigt.

De børn, der har brug for hjælp til at deltage i legen eller hjælp til at forhandle sin rolle, får hjælp af en voksen, der kan lege med eller på sidelinjen, når der er behov for dette. Den voksnes rolle kan f.eks. være at vise empati og forståelse for den enkeltes perspektiv, få alles idéer talt op, så børnene lytter til hinanden og giver plads til hinanden. Legen skal være meningsfuld for alle deltagende. Nogle gange må vi starte med at præsentere børnene for en historie, som kan være et fælles udgangspunkt for legen.

Gode rammer og alderssvarende og rigeligt legetøj giver gode forudsætninger for et godt legemiljø. Nogle gange må vi voksne hjælpe børnene med at finde et godt sted at lege, så ikke der er for mange lege i gang i samme rum, da dette skaber både forstyrrelser og støj.

Nogle lege kan f.eks. flyttes ud i gården eller i forhaven, mens andre lege måske blot kræver en ekstra hule for at kunne fortsætte. Vi kigger på børnenes kropslige udtryk og lytter til deres udsagn og træder til, når det er nødvendigt. Men vi er samtidigt opmærksomme på, at vi voksne alt for nemt kan ødelægge en fantastisk leg/ læringsituation med vores velmenende afbrydelser.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sprogarbejde er en fast del af dagligdagen, hvor vi dagligt læser for børnene og nogle gange med børnene. Hver dag inden frokost har vi samling, mens voksne og børn dækker bordet. Her er der et læringsrum for kommunikation og sprog, hvor vi læser rim og remser, fortæller historier, synger mv. Når det er muligt, deler vi børnene i to grupper. De fleste børn er i pudrummet, og de yngste sidder i en mindre gruppe på en madras på stuen. Dette giver mulighed for i større grad at vælge litteratur og sproglege inden for børnenes nærmeste udviklingszone.

Vi har i flere år arbejdet med narrativer og sproget betydning for vores opfattelse af verden. Med vores sprog konstruerer vi vores virkelighedsopfattelse, og det er derfor helt centralt, at vi er opmærksomme på, hvilke ord vi bruger, og hvilken fortælling vi fremhæver.

Alle børn har ret til at blive mødt positivt, og når vi hører et sprog, der er ekskluderende eller på anden måde negativt, er vi forpligtiget til at gribe ind eller følge op på dette. Hvis vi ikke gør dette, så er vi implicit medvirkende til et negativt læringsmiljø.

Vi skal være nysgerrige på barnets perspektiv, for der er altid en grund til, at vi siger, som vi gør. Når et barn f.eks. kalder et andet barn noget nedsættende, så siger vi ikke, at det er forkert, og at der skal gives en undskyldning. Vi siger i stedet: ”hvad er grunden til, at du siger sådan?”

Da vi samtidigt er rollemodeller, er det på sin plads, at den voksne går foran og siger: "det ville jeg blive ked af at blive kaldt". Vi må også godt sige, at vi ikke synes, at det er rart med en børnehave, hvor man siger mange grimme ord. For det ville ikke være et rart miljø at komme i hver dag. Det er vores alles ansvar, at sproget og kommunikationen er positivt og rart.

Det er dog vigtigt, at der er plads til barnets følelser, også de store, larmende og vrede følelser. Vi møder barnet anerkendende, men hjælper barnet til at regulere sine følelser. Det kan f.eks. være ved at sige: "jeg kan godt se, at du ikke har det godt, måske er du rasende, vred eller ked af det. Det er okay. Jeg bliver hos dig, så længe du har brug for det". Afhængigt af barnets sproglige kompetencer, alder og personlige præferencer, skal vi voksne vurdere, hvor meget der skal samtales om episoden. Men det er centralt, at vi sætter ord på barnets handlinger og følelser.

Sprogarbejdet er en del af alle læringsmiljø, og vi bruger de 10 sprogstrategier til at understøtte barnets sproglige opmærksomhed og sproglige kompetencer. I løbet af det næste år vil vi fortsætte med at arbejde med dialogisk læsning og tematisk sprogarbejde.

Vi har et tæt samarbejde med den talehørelærer, der er tilknyttet Jordkloden. Vi ringer efter talehørelæreren så snart, at vi er det mindste bekymrede for et barns sproglige udvikling, eller hvis et barn har udtalevan-skeligheder. Vores erfaring er, at vi med få tiltag kan hjælpe børnenes sproglige udvikling rigtig godt på vej ved en koordineret indsats mellem hjem og børnehave, når vi samarbejder med vores yderst kompetente talehørelærer.

På grund af børnegruppens generelle rigtig gode sproglige kompetencer, så laver vi ikke sprogvurderinger på alle børn, men vi laver hellere en for meget end en for lidt.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har valgt, at bevægelseskulturen skal have et særligt fokus, og derfor har vi en såkaldt bevægelsesdag. Den deltager alle børn i, men vi organiserer os i mindre grupper. Det er nogle gange i familiegupperne, andre gange i aldersopdelte grupper, og nogle gange er det grupper organiseret ud fra et særligt behov i børnegruppen. Det kan f.eks. være et massage- eller meditationshold for en gruppe børn, hvor der er brug for aktiviteter, der kan stimulere en bedre sanseintegration.

Det kan være et eventyrhold for en gruppe børn, der har til fælles at skulle øve deres mod, selvtillid og bevægelsesglæde.

Når vi starter et bevægelsesforløb, beskriver pædagogerne både læringsmiljøet og hvilke tegn på læring, vi skal kigge efter. Disse forløb strækker sig som minimum over fire gange og afsluttes med en evaluering. Når vi vælger et emne, så tager vi udgangspunkt i børnenes interesser og lege.

Da det er fælles-aktiviteter for alle børn i børnehaven, må vi tilpasse legene, så de er spændende og udfordrende for alle børn. Hvis et barn synes, at aktiviteten er for svær, skal vi voksne tilpasse legen, så alle har en rolle, de kan lykkes i. Fra gang til gang, kan niveauet og længden af aktiviteten stige. Dog må vi altid tage udgangspunkt i børnenes interesser og energiniveau.

Børnehaven ligger i en stuelejlighed, men alle møbler kan skubbes ud til siderne, så vi kan lave forhindringsbaner, lave rytmik, danse, styrketræning, yoga, Tigertræning, lege med faldskærme og bolde, lave meditationsøvelser og massagelege.

Ude i vores gård har vi adgang til et stort boldbur, hvor vi kan lege regellege, spille boldspil, stå på rulle-skøjter og skateboard. Vi har et stort udfordrende klatrestativ med brandstige, hængebroer, rutsjebaner mv. Vi har gynger, cykler, og på legehusene kan de største børn klatre op.

I forhaven er der en dejlig ro, og her kan vi tage fodbade, mudderbade mv. Vi har baljer, vi kan fylde op med sand, grus, ris, kaffegrums og andre ting, der stimulerer sanserne. Vi kan plukke roser og krydderurter og lave aromaterapi.

Vi bruger selvfølgelig også alle legepladserne i nærområdet, hvor børnene kan udfordre sig selv på nye måder. Særligt i vinterhalvåret bruger vi salen i Osramhuset og klatrevæggen og boldbanerne i Nørrebrohallen.

I 2018 deltog børn og personale i en Tigertræningsworkshop over fire gange, og vi leger stadigvæk de lege, vi lærte. Vi kontakter vores institutions sundhedsplejerske, som også er motorikvejleder, hvis vi har brug for en mere specificeret viden om tiltag til særlige motoriske og sansemæssige udfordringer, vi ser hos børn.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har gode muligheder for at møde naturen inde i byen. F.eks. i vores kolonihave, i forhaven og i Byoasen, men vi forsøger også at komme lidt længere ud i naturen. Vi har de seneste år været heldige at få lov til at tage med udflytterbørnehaven Skjold Læssøegården op til deres dejlige sted på landet i Lyngø, og vi har også været med dem til Buresø. Vi vil fortsat benytte os af den lejlighed, at vi er i netværk med nogle udflytterbørnehaver, som kan give os et lift ud på landet.

Igennem åbent dagtilbud har vi haft besøg af en naturvejleder, og vi bruger også flittigt naturvejlederen i ByOasen. Sammen med vores netværk har vi også tilmeldt os et natur- og scienceforløb med naturskolen Kløvermarken.

Vi har i 2019 arbejdet på, at vores kolonihave skal være et lille stykke ”vild” natur. Vi har plantet vilde blomster og indkøbt et insekthotel til sommerfugle og et til bier. Alle børnene har været med nede i kolonihaven, og efterhånden så kan de selv færdes dernede. De ved, at de kan vande blomsterkasserne og grave i mudderhullet. De kender kompostbunken, så de selv kan gå ned med haveaffaldet. De ved, hvor vi kan finde bænkebidere og snegle. I huset har naturvejlederen indrettet en spændende fugleudstilling, som børnene er meget optagede af. Derindefra låner vi en kikkert, så vi kan kigge efter fugle i træerne omkring os. Nogle af de ældste børn har tegnet et kort over kolonihaven og Byoasen, så andre kan se, hvad man kan undersøge, og hvilke dyr man kan finde.

I Orangeriet, som også ligger i Byoasen ligesom kolonihaven, kan man opleve lidt dansk tropestemning, da drivhuset sikrer en højere temperatur og luftfugtighed. Her er der et volier med kanariefugle, vagtler og en

nymfeparakit, og her er udstoppede fugle og en ræv. Det mest spændende for børnene har været terrariet med to slanger. Når naturvejlederen er til stede, tager hun den mindste mælkesnog ud, og så kan børnene få lov til at røre slangen og måske endda holde den. Man kan fodre fuglene, holde et fugleæg og meget mere. Her får børnene helt konkrete oplevelser med dyr og naturen.

I foråret er børnene med til at så frø, vande de små planter og se dem vokse op. Børnene lærer igennem processen, at planter har brug for sol, vand og jord for at vokse. I disse tider ved de fleste børn allerede meget om genbrug, at træerne optager CO₂, og at vi f.eks. skal spare på brugen af plastik, på energien og på vandet. Men det er også emner, som vi tager op i børnehaven. F.eks. samler børnene skrald en gang om året. Flere af børnene har været optaget af serier/ kampagner på Ramasjang om mikroplast i havene og red bierne, så vi har set nogle af disse sammen med børnene, for at have et fælles udgangspunkt at tale ud fra.

En af husets pædagoger har været på kursus i matematisk bevidsthed og har på et personalemøde fremlagt nogle af de vigtigste pointer. Vi øver os i at stille åbne og nysgerrige spørgsmål sammen med børnene, og sammen undersøge genstandsfeltet i bøger eller på nettet. Det handler i mindre grad om at fylde facts på og i højere grad om at skabe et læringsmiljø, hvor vi er forskere, der undersøger, undrer os og sammen leder efter svar.

Vi skal fortsat være mere opmærksomme på at bruge tal, mål, vægt, former og figurer i dagligdagen, for at styrke en bevidsthed omkring de matematiske begreber, som ikke traditionelt har haft den samme betydning som bogstaver og sproget.

Udeliv, natur og science skal være en del af det daglige læringsmiljø og ikke et særskilt tema. Vi skal arbejde på at implementere dette fokus i de andre læreplanstemaer. F.eks. når vi laver bål og bager snobrød, så er det både et læringsrum, i forhold til at træne tålmodighed, vente på tur. Vi får stimuleret sanserne i forhold til varmen og røgen fra bålet, og vi får brugt vores kræfter og udholdenhed, når vi slæber på brænde og snobrødspindene, og vi får rettet vores opmærksomhed mod, hvordan gnister bliver til flammer, der udvikler sig til gløder og dør ud som kul. Hvad sker der i den proces? Hvad sker der med den bløde snobrødsdej over de varme gløder? Hvor flyver røgen fra bålet hen, og hvordan føles det, når vi får røg i øjnene?

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Læringsmiljøet i Jordkloden er præget af en balance mellem børne- og vokseninitierede lege, samt hverdagsrutiner som f.eks. måltidet, toiletbesøg, oprydning og rengøring.

Vi har valgt at arbejde normkritisk for at have en faglig viden omkring normer i vores egen kultur (Jordklodens) i forskellige kulturer (forstået bredt, som i de forskellige hjem børnene kommer fra og ikke som i f.eks. vestlige og ikke-vestlige lande). Det gælder en faglig viden omkring kønnede forståelser, synet på kroppen, viden om børns seksualitet, forskellige familieformer, hvad indretning og valg af legetøj betyder, og hvordan køns-mainstreaming har betydning for det levede liv, også i Jordkloden.

I praksis har vi nedskrevet en normkritisk ligestillingsplan, i forbindelse med kursusforløbet Prismecertifikatet. Vi har arbejdet med ligestilling i børnehøjde siden 2013, og dette har haft en stor betydning for det kulturelle og æstetiske læringsmiljø i Jordkloden.

At arbejde normkritisk er den metode, vi har valgt til at skabe et inkluderende og mangfoldigt miljø for alle børn og voksne.

Derudover deltager vi i mange andre kulturelle fællesskaber i løbet af året. F.eks.; Børnenes grundlovsdag som handler om børns rettigheder, hvor vi leger sammen med en masse andre børnehavebørn på Nørrebro. Syng højt arrangementet i Bellahøj, som har fokus på fællesskab og sangglæde. Meyers madfest på

Den Røde Plads, som omhandler madglæde, madmod og sanseoplevelser, Puppet junior som er en børneteaterfestival også på Nørrebro, Vinterpaladset på Blågårdsplads, hvor der også er både teater og musikkoncerter, Børn og musik 2200, som er en musikfestival for børn på Nørrebro.

Igennem tilbuddet Åbent dagstilbud er vi til musikkoncerter, i biografen i Empire og teater mm. Vi er så heldige at bo i København, hvor der er rigeligt med spændende gratis børnearrangementer af høj kvalitet.

Når vi er ude i byen og oplever og deltager i disse mangfoldige kulturtilbud, så tager vi også oplevelserne med hjem. I børnehaven taler vi om og bearbejder de nye indtryk. Vi inviterer også kulturen på besøg. F.eks. har vi de sidste mange år haft et samarbejde med teater Kimone, som laver cirkusworkshops for os i børnehaven i forbindelse med vores eget cirkustema.

Vi har haft besøg af en arkitekt, som har lavet projekter med de ældste børn, f.eks. "min vej til skole" og "mit hus". I dagligdagen tager vi også forskellige materialer frem, så børnene kan få erfaring med mangfoldige udtryksformer. Vi har ikke noget krea-rum, men det skal ikke være en forhindring. Vi kan male, klippe, lime, modellerer, bygge installationer af skrald vi har fundet, eller af naturelementer vi har fundet på Assistens Kirkegården.

Mange af aktiviteterne er åbne tilbud, men der er også mange, som er aktiviteter, vi laver i familiegupperne eller andre små grupper, så alle børn på den måde får erfaring med at udtrykke sig. Det samme gælder mere kropslige og sanselige udtryksformer, som danse- og bevægelsesworkshops.

Når vi har cirkustema, så laver vi workshops, hvor alle børn bliver udfordret i at være modige. F.eks. når vi går på line, løfter tunge vægte og knuser sten, er den triste og den fjollede klovn, når vi skal lege små cirkushunde og farlige løver. Vores mål er, at alle børn prøver sig selv af i de forskellige roller, inden at de vælger deres egen rolle til Jordklodens cirkusforestilling.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Ved det årlige pædagogiske tilsyn får vi den pædagogiske konsulentens blik på vores praksis. Konsulentens anbefalinger vil vi tage til efterretning i bestyrelsen og i personalegruppen. Efter tilsynet vil vi have en faglig drøftelse af, hvilke opmærksomhedspunkter vi vil arbejde med det næste års tid.

Det er lederens opgave at synliggøre mål, delmål, ressourcer og proces. Ansvarsfordelingen skal være tydelig, og der skal reflekteres og evalueres løbende.

Vi vil sammen prioritere opgaverne på et bestyrelsesmøde og udpege ansvarlige til opgaverne. De ansvarlige skal vælge evalueringss- og dokumentationsmetode. Vi vil benytte materialet fra EMU. Vi vil udvælge enkelte personalemøder, samt en pædagogisk dag i foråret 2020 til fælles refleksioner for hele personalegruppen. Hvilke pædagogiske udfordringer der vil være i fokus, afhænger af de aktuelle behov.

Vi vil være opmærksomme på kun at vælge ét enkelt fokusområde ad gangen og følge dette til dørs, inden vi vælger et nyt. På bestyrelsesmødet vil leder og medarbejderrepræsentant give en tilbagemelding på arbejdet og her modtage bestyrelsens feedback.

Vi bruger vores eget tilpassede dokumentationsskema, når vi har lavet en evaluering af, hvordan læringsmiljøet hænger sammen med et af de 12 pædagogiske mål. Skemaet viser en beskrivelse af mål, delmål, tiltag og tegn på udvikling, samt en dato for evaluering. Dette hænges op synligt i institutionen og arkiveres i mappen Evaluering.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Læreplanen skal være et dynamisk værktøj og skal derfor bruges aktivt. Vi vil derfor redigere den løbende, når vi har arbejdet med et af de pædagogiske mål. Når vi f.eks. har arbejdet med sprogarbejdet, så vil vi redigere i teksten i læreplanen. Så de retningsgivende eksempler knytter sig til den aktuelle børnegruppe og de aktuelle pædagogiske udfordringer. Vi vil bruge energien på at beskrive vores praksis, der hvor der er størst behov for udvikling og ændring i praksis.

Når medarbejderne arbejder ud fra læreplanen, skal de kunne genkende beskrivelserne og kende det teoretiske grundlag for den beskrevne praksis.

Hvert andet år vil vi afsætte en pædagogiske dag, til en fælles refleksion over beskrivelserne i læreplanen. Vi vil sammen vælge, hvor der skal sættes nye tiltag i gang, og her vil vi tage udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe og i personalegruppens viden og kompetencer.

Bestyrelsen skal ligeledes komme med deres input til, hvor det udviklingsmæssige fokus skal ligge.

Tak for din interesse – konstruktiv feedback modtages gerne.

Tak fordi du brugte tid på at læse vores 1. udkast til læreplanen for Børnehaven Jordkloden 2019. Vi arbejder løbende på at beskrive vores arbejde med at skabe et godt, trygt og udviklende læringsmiljø.

Denne første udgave er primært skrevet af Jordklodens leder Kirstine Rødvig, ud fra de pædagogiske samtaler vi løbende har haft i dagligdagen, på personalemøder, bestyrelsesmøder og på pædagogiske dage, i det forgangne år. De mange beskrivelser af praksis er alle opdaterede. Læreplanen er i meget høj grad en afspejling af det aktuelle læringsmiljø, den aktuelle personale- og børnegruppe.

Nu er dette 1. udkast sendt til gennemlæsning og kommentering til forældrene i Jordklodens bestyrelse, hele personalegruppen og den pædagogiske konsulent.

Vi vil meget gerne beskrive vores læreplan i et fagligt sprog, men også i et sprog let læseligt og forståeligt for alle. Det er et retningsanvisende og beskrivende arbejdsdokument til internt brug, men det skulle samtidigt give interesserede udefra et blik ind i Jordklodens daglige praksis.

Derfor modtager vi gerne konstruktive kommentarer og kritik på mail: 35471@buf.kk.dk

Venlig hilsen Kirstine Rødvig, på vegne af Børnehaven Jordkloden.

